

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΤΑ ΤΡΙΑ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ

ΑΝΑΤΥΠΟ ΑΠΟ ΤΟ «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ» 2002-3

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2003

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	
ΚΟΝΙΤΣΑΣ	
ΑΡ. ΕΙΣΑΓΟΓΗΣ	49575
ΗΜΕΡ. ΕΙΣΑΓΟΓΗΣ	25-8-04
ΤΑΞΙΝ. ΑΡΙΘΜ.	889.3 ΛΥΜ

κωδ. εγχ: 222F

ΣΤΑ ΤΡΙΑ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ

ΑΝΑΤΥΠΟ ΑΠΟ ΤΟ «ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ» 2002-3

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΤΑ ΤΡΙΑ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ

Δίπλα και κολλητά στο σπίτι που καθίσαμε ήτανε παλιά η ταβέρνα: «Στα τρία κυπαρίσσια». Έτσι τόλεγε η γειτονιά. Κι έτσι τόξεραν και το καταλάβαιναν οι παλιότεροι, όταν μας ρώταγαν να μάθουν πού καθόμασταν. Η ταβέρνα του Μπαρμπατέλη.

Με το που γέρασε ο Μπαρμπατέλης έκλεισε την ταβέρνα. Έμειναν τα τρία κυπαρίσσια απ' έξω. Ένα παγκάκι και μια ισοπέδωση στην κατηφόρα απ' όπου μπόραγες ν' αγναντεύεις τον κήπο απέναντι, το γυμναστήριο, την Αγία Φωτεινή και πέρα μακριά την Ακρόπολη.

Την ίδια θέα και σε κάποιο βαθμό καλύτερα, είχες κι από το δωμάτιο μέσα. Καθόσουνα στο κρεβάτι κι απολάμβανες το σεριάνι. Το γλένταγε η ψυχή σου.

Απ' την Αθήνα εμείς τότε δεν ξέραμε και πολλά πράγματα. Τα δωμάτια που είχαμε καθήσει ήταν σκοτεινά. Έβλεπαν σε φωταγωγούς. Ήταν ημιυπόγεια. Τάτρωγε η υγρασία. Έτσι το καινούριο σπίτι μας φάνηκε παράδεισος. Κι αυτό βέβαια τις πρώτες μέρες, γιατί όταν μπήκαμε στη ρουτίνα είδαμε και τα κουσούρια του.

Πολύ αραιά απόξω στο χωματόδρομο περνούσαν και αυτοκίνητα που γιόμιζαν τα δωμάτια σύννεφα σκόνης. Λίγο παραπέρα άρχιζε ο κατήφορος, έξω απ' τα ατελιέ του Αλάρτη και του Μηταράκη. Λακκούβες, πέτρες, στενώματα. Δεν υπήρχε πεζοδρόμιο, έτρεχαν νερά βρώμικα κι η Αγία Φωτεινή που ήταν λίγο πιο κάτω έβαζε το χέρι της, για να μην γκρεμοτσακιστούμε.

Το σπίτι όμως είχε το αβαντάζ νάναι κοντά στο κέντρο και δε χρειάζονταν συγκοινωνία. Αυτό άλλωστε ήταν το μεγάλο επιχείρημα του Πέτρου. Τόλεγε και το ξανάλεγε ο Μπαχατέλας, όπως τον έλεγαν στη γειτονιά, για νάχει το προξενιό αίσιο τέλος, ίσαμε που με το λέγε λέγε μια βραδιά πάνω στα ούζα, είπαμε και το ναι. Και τόπαμε στην «Τέρψη», καφενείο πούτανε στην οδό Ακαδημίας, ακριβώς απέναντι απ' τη Ζωοδόχο Πηγή. Τον Πέτρο βέβαια τον ξέραμε όλοι γιατί ήταν της παρέας. Τις διαπραγματεύσεις όμως τις έκανε ο Κώστας, πούλεγε ότι έχει το ρέγουλο. Από δω τον είχε

από κει τον πήγε, τελικά τα κατάφερε. Το νοίκι ταίριασε στις τσέπες μας.

Δε χρειάστηκε να δούμε τι είδους σπίτι ήταν γιατί το ξέραμε. Κι απ' την επόμενη κουβαλήσαμε.

Για την ακρίβεια, πρώτος κουβάλησε ο Κώστας. Ήταν η συμφωνία. Γι' αυτόν είχε το δωμάτιο κρεβάτι και δε χρειάστηκε να βρει άλλο. Τόβαλε στη γωνιά αριστερά καθώς μπαίνουμε κι εξασφάλισε το απυρόβλητο από θόρυβους και κρύο.

Δεύτερος κουβάλησα εγώ με το ράντσο που μούδωσε η θεία μου, και τόβαλα στην άλλη γωνιά απέναντι στου Κώστα.

Αυτές οι δυο θέσεις ήταν οι καλύτερες. Έτσι για το Σωτήρη δεν έμεινε παρά η γωνιά δίπλα στην πόρτα, αριστερά όπως μπαίνουμε απ' την αυλή.

Όταν μετά τρεις ώρες φάνηκε ο Σωτήρης κουβαλώντας το κρεβάτι του πακεταρισμένο, τον έπιασε μαύρη απελπισία. Και μούτρωσε.

Προσπάθησε στην αρχή ν' αρθρώσει κάποιες αντιρρήσεις για την παλιά πλευρίτιδα που είχε κατά την κατοχή. Δεν τον ακούσαμε. Είχε ο καθένας μας τους δικούς του λόγους κι ο Σωτήρης κατάλαβε. Τάβαλε με τον Κώστα, αλλά ταυτόχρονα ξεδίπλωνε το κρεβάτι και κοίταζε αν έρχεται στη θέση πούταν γι' αυτό. Σιγομουρμούριζε. Και καταλάβαινα απ' το ύφος του πως είχε χιλιομετανιώσει για την σεμπριά που βρήκε να κάνει μαζί μας. Του εξήγησα ότι δεν γίνονταν αλλοιώτικα. Κάποιος στο τέλος θάταν ο ριγμένος. Αυτός κουνούσε το κεφάλι. Σιγοψιθύριζε σα να μην ήθελε να το παραδεχτεί. Κι αγριοκοίταζε τον Κώστα πούχε περάσει σ' αντεπίθεση και του μίλαγε ως «σώφρων γέρος», «Είσαι ο μικρότερος», του έλεγε. «Και δεν κούνησες το δαχτυλάκι σου για το νοίκιασμα».

Σε κάποια στιγμή που τα πράγματα κάλμαραν, ο Κώστας κοίταζε στο δρόμο κι ο Σωτήρης έστρωνε τα σεντόνια του πάνω στο κρεβάτι, βρήκα ευκαιρία και βγήκα απέξω. Στο βάθος ήθελα να ξεφύγω απ' την εμπλοκή. Αυτοί οι δύο ήτανε φιλαράκια και συμφοιτητές. Εμένα μ' είχε φωνάξει ο Κώστας για τρίτο, κι είχα βάλει τους όρους μου.

Άρα η συζήτηση που γίνονταν δε με αφορούσε. Και πήγα στην αυλή.

Την εξέταζα και τη μέτραγα με το μάτι.

Απέναντι απ' τη δική μας πόρτα ήταν η πόρτα της κουζίνας. Κλειστή. Δεν ξέραμε τί κρύβει μέσα. Μας την είχαν πει κουζίνα και ο καθένας μας την φαντάζονταν όπως τον βόλευε. Εγώ π.χ. σκεφτόμουνα μια κουζίνα σαν αυτή πούχε η θεία μου. Και έβλεπα να βολευόμαστε όταν το συσσίτιο της Λέσχης δε θα δούλευε.

Σπρώχνω την πόρτα από περιέργεια και βρίσκομαι μπροστά σε μια σπηλιά. Κατάμαυρη απ' το κάπνισμα. Για κουζίνα είχε ένα πράμα από

τούβλα και κοκκινόχωμα. Και πάνω κει, μια κατσαρόλα, χιλίων ετών. Κανενός γύφτου το δίχτυ δε θα την έπιανε. Λίγο παραπέρα δυο τηγάνια κρεμασμένα, τόνα χειρότερο απ' τ' άλλο. Και στο παράθυρο ο νεροχύτης του παλιού καιρού από μωσαϊκό σκούρο, και μια βρύση πούσταζε.

Θεέ μου, είπα. Δε βρέθηκε κάποιος να βάλει το χέρι του. Ποιος μπορεί να μαγειρέψει εδώ πέρα; Και τι φαγητό θα φτιάξει;

Φοβήθηκα μην ακουμπήσω κάπου και βγω άλλος άνθρωπος από κει μέσα. Έκανα στροφή εκατόν ογδόντα μοίρες και βγήκα πάλι στην αυλή.

Στο δωμάτιό μας τα πράματα είχαν ηρεμήσει. Άκουγα και τη φωνή του Πέτρου που διαβεβαίωνε το Σωτήρη ότι θα επισκευάσει το ισόγειο που ήταν ακριβώς από κάτω μας και θα του το νοίκιαζε.

Ποιος ξέρει από πού ξεφύτρωσε ο Πέτρος. Κρυφάκουγε φαίνεται, προβλέποντας τις πρώτες αντιδράσεις μας, ο Μπαχατέλας. Έτοιμος να δώσει λύση μην τύχει και κάποιος από μας λακίσει. Παρόλα αυτά που εμείς λέγαμε, φαίνεται για τον Πέτρο το νοίκιασμα του δωματίου ήταν θέμα ζωής ή θανάτου.

Δεξιά από μας μια πόρτα βαμμένη πράσινη με τον αεραγωγό από πάνω, έδειχνε πως οδηγούσε στην παλιά αίθουσα της ταβέρνας. Από μέσα ακούγονταν ένα γραμμόφωνο και κουβέντες.

Φαίνεται πως κι αυτό τόχε νοικιάσει ο Πέτρος, παρόλο που έλεγε πως «πεθαίνοντας ο Μπαρμπατέλης είχε αφήσει ευχή και κατάρα να μείνει έτσι, για να σκέφτεται ο καθένας που θα τόβλεπε τα περίφημα “ΤΡΙΑ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ”, το κρασί τους, το Μπαρμπατέλη και τα καλά του χούγια».

Ήμουν περίεργος να δω τι είδους νοίκιασμα είχε κάνει σ' αυτό τον απέραντο καφενέ, με το τσιμέντο αποκάτω και το άφτιαχτο πατάρι, που έμπαινες μέσα και περίμενες να δεις νυχτοπούλια και ν' ακούσεις κουκουβάγιες. Ήξερα πως οι ένοικοι της ταβέρνας έτσι κι αλλιώς μπαινόβγαιναν από κάτω, την είσοδο του δρόμου, αλλά δοκίμασα να δω αν η πράσινη πόρτα ήταν ανοιχτή και τη βρήκα κλειδωμένη. Γύρισα να πάω κι εγώ μέσα στο δωμάτιο με τους άλλους και θα μάθαινα εκεί απ' τον Πέτρο περί τίνος πρόκειται.

Όλα μέλι-γάλα εκεί. Ο Πέτρος κάπνιζε καθισμένος στο κρεβάτι μου κι είχε φαίνεται προσφέρει τσιγάρο και στους άλλους, που κάπνιζαν κι αυτοί αρειμανίως, παρότι είχαμε ξεκαθαρίσει από πριν ότι όλοι μας είμαστε άκαπνοι. Κι αυτό ήταν όρος βασικός για τη συμβίωσή μας.

– Μπράβο οι μερακλήδες! Το ρίξαμε όξω βλέπω. Πρόλαβα να πω και κούνησα με υπονοούμενα το κεφάλι. Όλοι τους όμως κάνανε πλάκα και

βιάστηκαν να το ρίξουνε «στα ντέρτια, τα μαράζια και τα σεκλέτια του Σωτήρη».

– Να πάνε κάτω τα φαρμάκια, είπανε χαχανίζοντας.

Ο Σωτήρης διαμαρτύρονταν, προσπαθώντας να μας δείξει πως ήταν υπεράνω υποψίας και προ πάντων δεν τον άγγιξε η μεταξύ μας παρεξήγηση. Τόριχνε στο «κάποιος από μας θάταν το θύμα στα κρεβάτια. Κανονικά ο νεότερος. Κι αυτός ήμουν εγώ. Αυτά είπε ο αρχηγός. Κι εγώ το παραδέχομαι. Αλλοιώς εδώ τι κάνουμε, λαοκρατία; Όχι δα!»

Όταν η συζήτησή μας έπεσε στην κουζίνα, ο Πέτρος είπε να βοηθήσουμε και μεις για να τη φτιάσει. Όταν ζήτησα να μάθω τι έγινε με την «αίθουσα» της ταβέρνας. Αρχισε να γελάει.

«Είναι καμιά δεκαριά», μας λέει. «Φοιτητές απ' τα χωριά της Καρδίτσας. Μια κοπέλα, η Βιολέτα, σπουδάστρια της Γυμναστικής Ακαδημίας, που με τα δύο αδέρφια της κάθονται στο πατάρι. Και οι υπόλοιποι εφτά, κάτω, στρωματσάδα στο τσιμέντο. Δεν τους καίγεται καρφί. Κάθε βράδυ βρίσκονται στο κέφι. Σιγοτραγουδάνε και λένε ανέκδοτα».

– Ωχ, Ωχ, βόγγηξε, ο Σωτήρης. Θάχουμε και τέτοια εδώ, Και μεις πώς θα διαβάσουμε με τέτοιο νταραβέρι;

– Μη χολοσκάς, του λέει ο Πέτρος. Τα παιδιά έχουν λόγους να μην γίνουν βούκινο στη γειτονιά. Είναι κι αυτοί.... «απ' τα κόκκαλα βγαλμένοι» και δεν θάθελαν να πάνε στο τμήμα για διατάραξη κοινής ησυχίας. Απ' την πρώτη στιγμή ρώτησαν το τι καπνό φουμάρουν οι γείτονες, εσείς.... και ξέρουν πως εδώ γύρω έχουμε πνιγεί στο χιταριό.

Ο Πέτρος μας θεωρούσε όλους συναγωνιστές. Δεν ήξερε πως ο Σωτήρης ήτανε στο Ζέρβα. Κι όχι μόνον αυτό, ολόκληρη η οικογένειά του τάχε βολέψει με τις περιουσίες των Τσιάμηδων. Τσιάμης κι αυτός, έκανε τον ψόφιο κοριό σαν άκουγε να λέμε για Αντίσταση, έτσι ξεγέλαγε το Μουστερή. Όμως, καθώς έλεγε, όταν εκμυστερεύονταν, «τα χαρτιά του είναι καθαρά». Και μεις τον είχαμε για ασπίδα σ' ώρα ανάγκης. Είχαμε πήξει στο τρέχα από δω, τρέχα από κει. Τώρα ήταν καιρός να στρωθούμε στο διάβασμα να πάρουμε το πτυχίο.

Ο Σωτήρης κοίταξε τον Κώστα, έριξε στα κρυφά ένα χαμόγελο κι άρχισε να ξεροκαταπίνει.

Τότε, υποσχέθηκε ο Πέτρος ότι δεν θάχουμε φωνές και νταραβέρι, αλλά οι νοικάρηδες του δεν το τήρησαν. Ή δεν το τήρησαν πιστά. Από το επόμενο Σαββατόβραδο μέχρι τον καινούριο χρόνο, κάθε δεύτερο Σαββατόβραδο στην ταβέρνα κάτω καίγονταν το πελεκούδι. Κι αυτό κράταγε μέχρι τη μία με δύο μετά τα μεσάνυχτα. Βάση του πάρτι ήταν πάντοτε κά-

ποιο φαγητό πούφτιαχνε η κοπέλα της παρέας, η Βιολέτα δηλαδή, πατάτες στο φούρνο, γκιουβέτσι, κάποτε λαχανόπιτα κλπ. Κι όλοι οι άλλοι έφερναν αυτό που είχε ο καθένας. Κρασί, τσίπουρο, τσικουδιά ανάλογα.... Για μουσική είχαν το φωνόγραφο της Βιολέτας, αλλά τραγούδαγε κι έπαιζε κιθάρα κι ο Ζεανπώλ, ένας απ' τους δέκα. Κορίτσια έφερνε απ' τη γειτονιά ή άλλες φίλες η Βιολέτα. Μας καλούσανε και μας, και τον Πέτρο. Πότε-πότε κατεβαίναμε. Και δεν περνούσαμε άσχημα. Ο Σωτήρης, που στην αρχή γκρίνιαζε, κατάντησε να γίνει ο πιο τακτικός του πάρτι. Και κει τον προσέχανε και τον περιποιόντουσαν. Τον είχανε ώπα-ώπα.

Όλοι ξέραμε πως η γειτονιά την κατοχή είχε κακό όνομα. Ένας παπάς απ' την Αγία Φωτεινή έπαιρνε τα παιδιά και τους έβαζε το μαχαίρι στο λαιμό. Είχανε γίνει Χίτες ορκισμένοι όλοι τους «εξ ανάγκης» και νυχτοξημέρωναν πάνω στο Παγκράτι. Στην οδό Κρησίλα. Έτσι ο Πέτρος, καθώς έλεγε, ήταν αυτός που την πλήρωσε τη νύφη. Μήνες έμεινε μακριά από το σπίτι του. Του την είχαν στήσει και τον περίμεναν. Δούλευε για την ΕΠΟΝ κι ένα φεγγάρι πήγε στον ΕΛΑΣ.

Τα παιδιά από κάτω ήταν συμμαζεμένα. Έβγαιναν από την κάτω πόρτα και φρόντιζαν να μην κάνουν μπούγιο. Νομίζοντας πως θα ξεφύγουν.

Ωστόσο, όπως μας το πάσαρε με τρόπο ο Πέτρος, τα κορίτσια της γειτονιάς μάς είχαν μάθει όλους και μάλιστα με τα μικρά ονόματα.

Αργότερα φάνηκε πως πράκτοράς τους ανάμεσά μας μάλλον ήταν ο Πέτρος ο ίδιος, που εννοούσε νάχει την πρωτιά στη γειτονιά. Και ερχότανε από πίσω η μικρή Βιολέτα, που με τις διπλανές είχε γίνει ένα.

Η Βιολέτα ήταν αυτή που μας ανακοίνωσε πως τα κορίτσια απ' το διπλανό σπίτι είχανε φτιάσει λίστα και μας είχαν δώσει βαθμούς προτεραιότητας κι ενδιαφέροντος. Σ' αυτή τη λίστα ήταν πρώτος ο Θόδωρος από τους κάτω. Ένα ντιρέκι ίσαμε κει πάνω, που όπως έδειξε με τον καιρό μάλλον δεν ήταν φοιτητής. Ήταν ο μόνος που δεν έτρωγε στη Λέσχη και μαγείρευε στο σπίτι. Καμιά φορά βέβαια του φέρνανε κι οι άλλοι σε κουτιά της Ούντρα φαγητό - περίσσειμα από τη Λέσχη. Ωστόσο κι αυτός έφευγε κάθε πρωί μ' όλους τους άλλους κι έκανε τα ίδια πράγματα με μας για να μη δώσει υποψίες. Λέγανε.

Οι απόξω όμως κάτι είχαν μυριστεί και τον είχανε βάλει στο σημάδι. Στο σημάδι βέβαια μας είχαν βάλει όλους κι ιδιαίτερα κάτι νεαροί λελέδες με κεφάλια ξουρισμένα και πέτσινα σακάκια, που δεν είχαν έλεος και δεν άφηναν ευκαιρία να μας μπαίνουν στη μύτη. Ωρες-ώρες μαζεύονταν έξω από το σπίτι μας, παρέα με ναύτες, στρατιώτες ή χωροφύλακες κι άρχιζαν να τραγουδάνε με μανία και πείσμα «Μόσχα-Σόφια είναι τ' όνειρό μας»...